

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Salarele învățătoarești.

Contele Ioan Zichy ministrul cultelor și a instrucțiunii publice a prezentat camerei ungare două proiecte de lege prin cari are să se reguleze salarele învățătoarești fără osebire de caracter va să zică și cele confesionale după o nouă cheie care deschide anumite gradațiuni, anume împarte învățătorii în trei clase și fiecare clasă iară în trei gradațiuni. Baza acestei împărțiri o formează salariul fundamental dela care se începe clasificarea cu gradațiile sale.

De salariu fundamental pentru toți învățătorii fără osebire de caracter s'a luat suma de 1200 cor. De aici se formează apoi: salariul învățătorului de *clasa a III-a* în gradațiunea a treia va fi de 1400 cor., în gradațiunea a doua 1600 cor., în gradațiunea primă 1800 cor.; *clasa a II-a* în gradațiunea a treia: 2000 cor., în gradațiunea a doua: 2200 cor., în gradațiunea primă 2400 cor.; *clasa I-a* în gradațiunea a treia: 1600 cor., în gradațiunea a doua: bărbați 2900 cor., femeile 2800 cor., în gradațiunea primă: bărbații 3200 cor., femeile 3000 cor.

Relutul de cvartir se stabilește în șapte gradațiuni, după următoarea scară de înaintare: bărbații înaintază după serviciu de doi ani dela salariul fundamental în gradațiunea a treia a clasei a treia, iar femeile peste doi ani. Înaintarea în gradațiuni se întâmplă tot la patru ani afară de clasa a treia unde se întâmplă tot la 5 ani. Învățătorii meritați pot fi avansați și afară de tură, iar cei nevrednici eschiși dela avansarea normală respective preterați. Dreptul de avansare ori peterare la învățători de stat și la cei plătiți cu ajutor de stat este al ministrului, iar la școlile confesionale de susținătorii școalelor.

Aceasta este pragmatica nouă a salarelor învățătoarești, care sigur va stârni mare bucurie în cercurile învățătoarești, căci de, au ajuns la plăți la cari nici n'ar fi cutedat să cugete mai ieri alaltăieri: în clasa IX, X și XI-a a funcționarilor de stat. Proiectul acesta în curând va deveni lege, căci deja a ajuns sub desbaterea comisiunii parlamentare, a cărei referent este deputatul Dr. I. Siegescu și din desbaterile aceste

reiasă deplinul acord al comisiunilor cu proiectul iar în parlament îi asigurată majoritatea.

Vorba este înse dacă va avea învățătorul confesional și tihna acestei îmbunătățiri, căci învățătorul este lăsat la discrețiunea susținătorilor de școală în respectul avansării și noi cari cunoaștem ultimele efortări ce le-a făcut susținătorii nostri de școale prevedem greutatea ce le vom întâmpina la realizarea pragmatice de salarizare.

Vom vedea deoparte legitimele pretensiuni de înaintare ale învățătorilor, iar de altă parte îndârjirea comitetelor noastre parohiale de a ocoli înaintările în gradațiuni chiar cu legea înse care lege și în ultima ei analiză obligatoare, vom mai perde dar școli sub povara acestei legi pentru care poporul nostru nu este destul de accesibil.

Dar intenția legii nu este numai menagiarea habitusului învățătorului ca prin punerea lui în categoria funcționarilor absolvenți de școli medii vrea să înalțe și nivelul învățământului, să creeze o școală capabilă de progresul cultural al zilelor noastre prin urmare se vor schimba și condițiile de calificare a învățătorimeii prin dezvoltarea preparandiilor, ce iarăș va recere jertfe noi dela susținătorii lor.

Fără îndoială acesta este și interesul nostru, ca să putem ține pas în propășire cu alte neamuri pentru cari se face aceasta pregătire la lupta de existență, în statul cultural al viitorului.

Necesitățile de până acum ne-a impus crearea fondurilor culturale, legea nouă ne înțetește la îndoita încordare pentru concentrarea tuturor puterilor noastre la opera creării fondurilor culturale.

Contribuția culturală eiectată de consistorul nostru a întâmpinat varii sentimente. Admitem că doar n'am fost destul de norocoși în prezentarea afacerii ca să fim deplin înțeleși, dar să ni se admită și nouă, că vor fi și de aceia cari cearcă pretesturi de formă de a se sustrage de sub obligamentul contribuției culturale ori să zicem cari n'au înțeles greutatea situației.

Sperăm înse că în fața obligamentelor noi vor dispărea aceste rezerve și se vor împreună în jertfa pentru școală, căci în măsura în care am înălțat școala am înălțat și puterea produc-

tivă a poporului nostru, capabilitatea lui de concurență în lupta de existență.

Școala leagă poporul de biserică, de preot și învățător și-l apropie de intelectualii săi cu cari intră într-o comisiune de credință și sentimente prin cartea și gazeta românească. A abandonă școala ar însemna atâta cât a rupe zala dintre popor și biserică, preot, învățător și intelectual. Ei, și atunci rămânem păstori fără turmă, a căror soarte este să se bage slugi la alții. Să nu uităm de aceasta logică a faptelor.

Dar ori ce am mai scrie pe aceasta temă n'ar fi nou, toate s'au spus și până acum, toate să știu de toți. Am voit numai să remarcăm noua fază în care a ajuns școala, ca să nu ne ajungă nepregătiți greutățile ce le vom întâmpina la înfăptuirea acestei legi, ci mai vârtos să accelerăm concursul tuturor la fondurile culturale și să pregătim poporul la vr'o jertfă, fie-care în cercul său de activitate.

Pentru plugărima noastră.

— În fața unei calamități. —

Reproducem din „Revista Economică“ articolul dela vale, pe care-l punem în deosebită atenție a cărturării noastre dela sate:

În vârtejul preocupărilor noastre politice și financiare, atât de multe și importante, nu trebuie să scăpăm din vedere o gravă chestie de actualitate, care în locul prim privește plugărima noastră, iar în genere, va avea o influență hotărâtoare asupra situației păturilor, din care se compune poporul nostru și asupra întregului complex al vieții noastre publice.

Din toate părțile se constată și ne convingem și noi tot mai mult, din zi în zi, că țara noastră și alte țări, între cari și România, trec în timpul de față prin o criză financiară foarte violentă și lungă, provocată de o mulțime de împrejurări, cari au fost apreciate și în această revistă.

În vârtejul acestor preocupări noi am scăpat din vedere, că plugărima noastră este amenințată de o mare primejdie, de primejdia unei mari scumpete, eventual chiar a unei foamete.

Și totuși această plugărimă nu se plânge, nu sbiară ca să fie auzită. În fatalismul său obicinuit, ea, se vede, așteaptă până îi ajunge apa la gură.

Abia ici colo începe a se auzi, în cercuri mai largi, câte o voce drept signal al primejdiei, care se apropie amenințătoare.

Vor fi mulți cari vor zice, că nu e bine să alarmăm lumea cu primejdia, care amenință să se deslănțuie și să se descarce, în locul prim, asupra plugărimii noastre, în mod mijlocit, asupra tuturor, nefiind cruțate nici institutele financiare.

Noi credem însă, că suntem datori să semnalăm această primejdie, care ar putea să și treacă, fără să facă toate ravagiile de cari ne temem, dar ar putea să devină și foarte primejdioasă, aducând o lipsă și o mizerie cum nu s'a mai pomenit.

Înainte de toată criza acută financiară din anul trecut continuă și acuma și este posibil să continue încă timp îndelungat. Primejdia războiului, mai ales,

face ca această criză să se mențină cu multă îndărătnicie.

Dar anul 1912 a fost, în genere, un an rău economic pentru plugărima noastră de pretutindeni.

Dela începutul lui august până toamna târziu a plouat aproape neîntrerupt și aceasta a avut drept urmare, udarea grâului și celorlalte cereale încă neseccate fiind, cum și în câli și în stoguri, așa că grăunțele au devenit, în chipul acesta, cu totul nepotrivite pentru sămănat în foarte multe locuri.

În urma ploilor continue nu s'au putut face sămănturile de toamnă, decât într-o măsură minimală, cum nu s'a mai pomenit la poporul nostru și, chiar și cele ce s'au făcut, au fost săvârșite în condiții foarte neprincioase, astfel că ele ne dau slabă nădejde de o prosperare și recoltă multămitoare. În unele locuri nu s'a putut sămăna în cursul toamnei și din lipsa de grâu bun de sămănat.

Astfel este constatat că ploile, cari au căzut la intervale scurte și în cantitate mare, răcind timpul și împiedicând executarea lucrărilor, au compromis cu totul întreagă situațiunea agricolă a anului 1912 și va aduce mari neajunsuri și aceleia din anul 1913.

Al doilea mare rău este, că cucuruzul, în urma ploilor continue, a rămas necopt. El a putut fi cules numai neuscat și verde, fiind mereu ud de ploi; iar în multe locuri s'a cules numai foarte târziu, prin decembrie, după ce s'a mai strâns cât de cât tina, prin îngheț. Astfel cucuruzul nu se poate pă-tră de loc și în mare parte s'a stricat cu totul. Cel cules mai de vreme și pus prin coșare și poduri, chiar dacă a fost mai uscat, totuși din cauza timpului prea umed s'a încins și s'a stricat. Făină produsă din cucuruz se acrește și amărește repede, ea se consumă cu mare anevoe și negreșit, că va produce multe boale. O mămăligă într'adevăr bună abia se va mânca în acest an, și în multe locuri lipsește chiar cucuruzul de sămăntă, ca și grâul de sămăntă.

Din cele precedente se desprind, mai ales două mari neajunsuri, cari bântuie vieța țaranului nostru și cari vor avea în viitor, drept consecințe, și alte multe mizerii.

Cel dintâi rău este: că țaranul nostru a sămănat puțin grâu de toamnă și atâta cât a și sămănat s'a întâmplat în condiții nefavorabile; așa că recolta de grâu de toamnă, în anul 1913, va fi cu siguranță nesatisfăcătoare și în anul 1914 are să fie lipsită de grâu.

Al doilea rău este, că recolta de cucuruz din anul 1912 fiind compromisă, dejă în anul în care am intrat o să se simtă și lipsa cucuruzului, din care mulți, pe lângă acoperirea trebuințelor casnice, făceau parale pentru satisfacerea nenumăratelor necesități de natură financiară.

Cele două rele mari susamintite s'ar putea micșora numai în acel caz, când timpul ar fi favorabil sămănatului de primăvară.

Dar această nădejde este stânjenită prin împrejurarea, că pedeoparte pământul, încă din toamnă, geme de apă, la care se adaugă apă de zăpadă, pentru că și iarna urmează a fi umedă, aproape ca și toamna, astfel că e mare temerea că tot din cauza pământului plin de apă nu se va putea sămăna nici grâu de primăvară, precum nu s'a putut sămăna la timpul său grâul de toamnă.

De altă parte face multă greutate agonisirea grâului de primăvară, necesar pentru sămănat, care în foarte multe comune lipsește aproape cu desăvârșire.

Dar, ceea ce încă nu e exchis, o primăvară plo-

ioasă ar putea să aducă plugăria într'o situație și mai grea, adică să nu poată sămăna de loc sau aproape de loc grâu de primăvară pe teritoriile rămase nesămănaute în toate și peste tot unde sămănăturile au perit peste iarnă: o primăvară nefavorabilă (ploioasă) ar putea să impedeze și sămănarea cucuruzului la timp.

În vederea acestor eventualități posibile, de cari să ne ferească Dumnezeu, ținem că e de datoriua noastră să facem atență, din vreme, plugăria noastră și să o povățuim cum să-și întocmească trebile, ca nu cumva să fie suprinsă nepregătită și astfel să rămână fără grâu și fără cucuruz, ori și numai fără unul din acești stâlpi de temelie ai existenței sale și astfel ajungând, fără de veste, într'o situație desperată. Doar s'a adevărit și se adevărește prea de multe ori zicătoarea, scoasă din experiență, a străbunilor noștri „*Nulla calamitas sola*“, că adică nici un rău nu vine singur.

Ce e dară de făcut pentru a preîntîmpina, pe cât e posibil, răul ce o așteaptă pe plugăria noastră și împănă cu ea, pe noi toți?

Iată ce:

1. Cărturarii noștri dela sate, preoții, învățătorii, notarii ș. a. vor adună poporul și se vor sfătui împreună asupra rețelilor, cari bat la ușe, iar unde au intrat și în casă.

Vor constată că fiecare locuitor de cât grâu de primăvară are trebuință pentru sămănat.

Se va compune o listă, care va conține numele proprietarilor, cantitatea de sămăntă trebuincioasă de fiecare, prețul aceleia și însoțită de o petiție, în care se va arăta și ultima stație a căii ferate, se va trimite cât mai neîntârziat deadreptul la „*Magyar Mezőgazdák Szövetkeze*te“ Budapesta (V. Aikotmány utca 31), care va împlini comănde, cum am arătat și în numărul trecut al revistei, în rândul în care ele au intrat, cu prețul de K. 28, de maza metrică, inclusive sacul și transportul până la stația căii ferate a cumpărătorului. Numita societate a fost însărcinată de dl ministru de agricultură cu Nr. 109,237 dela 11 ianuarie a. c. să aducă grăul trebuincios și să-l vândă agricultorilor în condițiunile arătate.

Un rău mare e, că tocmai acum, plugăria noastră este lipsită de parale, iar băncile, în criza ce băntuie încă, nu-i pot sări într'ajutor cu sumele necesare.

Și totuș ar trebui să se găsească o modalitate pentru obținerea creditului necesar în scopul arătat, intervenind, s. e., băncile mijlocitoare între creditor și cumpărători. Altfel cu greu va putea obține plugarul rezultate multămitoare în strămtărea în care a ajuns.

Cumpărând plugarii grăul de primăvară din piață sau pe alte căi ușor s'ar putea înșelă amar. Se vor găsi mulți speculanți, cari vor profită de situația critică și de neștiința plugarilor, vânzându-le grâu de toamnă în loc de grâu de primăvară. Nu e așa ușor a deosebi aceste două soiuri de grâu de toamnă în loc de cel de primăvară, nu vor avea de loc recoltă.

Ținem să spunem aici, după „*Fitotechina*“ de dl Dr. G. Maior, că grăul de primăvară se potrivește mai bine pentru regiunile răcoroase ale colinelor și muntelui, cari sunt ceva mai umede.

Grăul de primăvară se sămăna de timpuriu prin Martie sau la începutul lui Aprilie, îndată ce s'a dus zăpada și s'u scântat pământul. Pentru el este mai bine ca arăturile necesare să fie făcute din toamnă și primăvară, locul să fie numai grăpat pentru a-i forma țărâna necesară pentru îngropat.

2. Neputând sămăna la timp grăul de primăvară,

fie din cauza lipsei de sămăntă, fie din cauza timpului nepriincios, se va sămăna orz sau ovăs. Orzul, în cazuri de mare lipsă, se poate întrebuița la facerea pâinii. În unele regiuni mai sărace orzul se întrebuițează de obicei spre acest scop.

Orzul are vegetația cea mai scurtă dintre toate cerealele, căci în 2¹/₂—3 luni de zile el ajunge la coacerea deplină. De aceea cultura lui se urcă mai sus la munte și mai departe cătră polul nordic, decât oricare altă cereală. El suportă atât căldura cât și răceala.

Oarzele de primăvară se sămăna totdeauna după o plantă de săpat, cum sunt: cucuruzul, napii, cartofii, rapița, trifoiul de un an, leguminoasele etc. Terenul se prepară încă din toamna anterioară.

În pământurile sărace nu e bine să se samene.

Orzul se poate sămăna cât de timpuriu, prin Februarie și Martie. În regiunile mai răcoroase el se sămăna în Aprilie, iar la munte numai pe la începutul lui Mai. Mai bine să se dee mai des decât mai rar.

3. Cum pământul este și va fi, cu siguranță și în alte primăveri și cum, în chipul acesta, ar putea să se întarzie facerea sămănăturilor obicinuite, aflăm că e necesar să atragem luarea aminte a plugarilor noștri și asupra următoarelor împrejurări:

Cucuruzul nostru se coace în 150—180 de zile. Varietățile mărunte, s. e., *Cincantinul* se coace în 90—100 de zile. Acest cucuruz, deși este mărunt la tulu și boabe, este una din varietățile cele mai bune pentru noi, din cauza productivității și a greutateii.

Deci în primăverile excepționale, cum poate să fie și primăvara viitoare, ar trebui sămănat cincantin, care, dezvoltându-se mai repede, poate fi sămănat și mai târziu și totuș să se coacă înainte de căderea brumei în Septemvrie. El trebuie sămănat, în tot cazul, când prima sămăntură de cucuruz obicinuit nu a răsărit.

Altă varietate de cucuruz este *cucuruzul scorumnic*, numit și *săcușesc*, care se cultivă pe ambele laturi ale Carpaților până la 800 m. înălțime și se coace în 100 de zile. Pentru regiunile muntoase dela noi și pentru ani excepționali el este neîntrecut și greu de înlocuit cu altul.

Pentru cazuri extrem de nepriincioase cu privire la sămănatul de primăvară și când plugarii nu ar fi orientați asupra întrebării, că ce ar trebui să samene în unele locuri, cari nu au putut fi sămănaute la timp cu grâu de primăvară, cu orz, cucuruz sau ovăs, — le aducem aminte că mai sunt două plante, cari dau o hrană bună pentru om și cari odinioară se cultivau la noi pe o scară întinsă. Aceste sunt:

a) *Meiul* sau mălaiul mărunt, care este una din bucatele cele mai vechi și odinioară se întrebuițează în mare măsură la alimentațiunea popoarelor. El servia la Daci și Geți la făcutul mălaiului (pâinii) și a mămăligii. Înainte de a se introduce cucuruzul, el formă la Români nutremântul principal. El rezistă bine la secetă, este însă foarte simțitor contra înghiețurilor. Îi plac terenurile calde, bogate și curățite de burueni. În terenurile nisipoase și în luncile bogate de recolte fabuloase. Trebuie 30—50 litri la hectar, 20—40 hectolitri boabe la hectar.

b) *Hrișca* sau hrișca. Față de teren este puțin pretențioasă. Ea reușește bine pe orice teren numai să fie bogat dela natură, adică în terenurile nisipoase, humoase și marecaioase, precum și pe terenurile de curând secate și în țelinile sparte din nou. Ea este una din plantele cele mai sigure. În pământurile ce

sunt de multă vreme în cultură hrișca se samănă totdeauna ca ultima plantă după gunoie. Față de plantele premergătoare este puțin simțitoare, se poate cultiva cu succes după orice plantă. Mai des se cultivă în locul cucuruzului compromis (care nu a răsărit, sau a fost bătut de brumă) și a altor plante, pe cari a trebuit să le întoarcem, din cauza nereușirii, primăvara târziu de tot, pe la finea lui Maiu și prin Iunie, fiindcă ea este foarte simțitoare contra răcelilor. Hrișca și meiul sunt ultimele sămănături de primăvară. Se samănă un hectolitru la hectar, iar când se samăuă în rânduri și numai 80—90 litri. Se seceră pe la finea lui August și începutul lui septembrie. Din ea se poate face atât pâne, cât și mămăligă, destul de bune amândouă.

*

De încheere repetăm: e timpul suprem să producem o mișcare generală pe întreaga liniă și să deșeptăm interesul tuturor plugarilor și cărturarilor noștri dela sate, cum și al tuturor primăriilor comunale, al reuniunilor de agricultură, al băncilor, al însoțirilor de credit, al celor de consum și de valorizare, pentruca fiecare să-și facă datorița în scopul preîntâmpinării și delăturării sau măcar micșorării primejdiei semnalate de noi în articolul de față, primejdie care ar putea să invoalve în sine pagube de zeci și chiar sute de milioane și să fie amar simțită, pe ani înainte, de plugărima noastră și, cu ea împreună, de noi toți.

Din îndatoririle păstorilor de suflete.

— Urmare și fine. —

Totdeauna în liniște și pace, conștient de însemnătatea preoției și de răspunderea cea mare ce are, păstorul de suflete va fi atent la îndeplinirea sfinte sale chemări. Va avea multe de suferit, va întâlni mari obstacole în cale, să nu se descurajeze, gândindu-se că Domnul, căruia servește, va împlini lipsurile, dacă i-se va servi cu credință. Asigurarea Mântuitorului că va fi totdeauna cu Biserica sa și exemplele nenumărate ale marilor Conducători ai turmei creștine, să însuflețească pe păstor în exercitarea misiunii sale.

A păstori sufletele este a luptă cu multe și a găsi în cale mulți inimici, toți porniți la luptă de marele inamic, de diavol, care umblă răcnind ca un leu, gata să sfășie pe oricare îi iese în cale. Și multă nedreptate arată aceia dintre creștini, cari iau cu ușurință misiunea unui păstor de suflete primesc toată liniștea sufletului lor, că prin el se apropie de Dumnezeu. Că, dacă ar lipsi păstorul, turma s'ar risipi și ar fi sfășiată de toți lupii care așteaptă să vadă turma singură.

Intreaga viață a creștinului este condusă de Biserica și de conducătorii ei. Toate lipsurile se îndeplinesc prin prezența și lucrarea păstorului. Toate amărăciunile vieții acesteia se îndulcesc prin lucrarea binefăcătoare a păstorului sufletesc.

Li se cuvine dar ascultare, stimă și recunoștință. Că se pot întâmpla unele scăderi, da! Dar și aci trebuie remediu, nu ură și vrăjmășie. Ca să nu se întâmple scăderi, se sârguesc toți cari au în mâna lor conducerea și tot în acest scop se arată atâtea îndrumări unele mai bune ca altele.

Ziceam că păstorul, ca unuia căruia i-s'a incredințat mult, i-se va cere mult, după cuvintele Scripturii și după cum și mintea sănătoasă spune. De aceea păstorul să se ferească a cădea în greșale, Căci, cum spune Ieronim: *Mare este demnitatea preotului, dar*

grea este și căderea sa, dacă păcătuește. Și păstorii trebuie a se feri chiar de greșale mici, care la ei sunt foarte mari, căci cum zice Sf. Ioan Hrisostom: Prin nimic nu se atinge mai mult Dumnezeu, ca prin păcatele preoților și înaintea judecării Domnului nu vor găsi nici o consolățiune aceia cari au dat prilej fraților la nelegiuire sau păcat. Iar omul care se ridică mai sus, cum este preotul, cu atât mai jos cade, când cade. Și ce este mai sus ca cerul, se întrebă Petru Hrisologul? Din ceruri cade acel care se pierde din cele cerești.

Greșala păstorului duce mai departe rătăcirea turmei și cu aceasta păcatul se sporește, iar vina aceluia prin care vine păcatul în lume este cu mult mai mare. De aceea, cu drept cuvânt, spune sf. Ioan Hrisostom: *Umblă după preoție, pune-ți înainte pericolele în care te-ai aruncă, pune-ți înainte greutatea judecării. Dacă tu păcătuești în starea ta obișnuită, pericolul nu este atât de mare, iar dacă păcătuești în preoție, ești pierdut.*

Dar dacă păstorul se ferește de greșale și în totdeauna este treaz la chemarea sa, atunci și turma sporește întru cele de folos pentru suflet și păstorul se bucură, cum ne spune sf. Ioan în epistola a III-a: *Mai mare bucurie ca aceasta n'am când văd că fiii mei umblă întru adevăr! La osteneala ce pune pentru turmă are bucurie mare că a putut conduce sufletele pe calea mântuirii. Și la urechile bunului păstor vor suna totdeauna cuvintele sf. Ambrosie: Cu cât mai multă luptă și osteneală, cu atât o cunună mai strălucită a virtuții!*

Spre a-și îndeplini misiunea sa păstorul de suflete trebuie să aibă cunoștințele necesare, căci *neștiința este mama tuturor erorilor. Și dacă păstorul este tatăl păstoriiților cu îndatorirea de a-i conduce pe calea adevărului, este o acuzare nedreaptă ce s'a făcut și se face încă de unii rău-voitori că religionea creștină ar fi în contra științei. Nici n'a fost, nu este și nici nu poate fi contra științei o religione în care Invățătorul recomandă desăvârșirea omului, căci perfecționare fără știință nu se poate. Dar, religionea noastră recomandă știința adevărată, pe care o poate omul cunoaște și pentru cele ce trec de puterile noastre, ne trimite la ajutorul de sus, care desăvârșește cele ce putem cunoaște pe cale naturală.*

Preotul, care este propoveditor al adevărului, trebuie să știe mult mult decât spune, și ceea ce spune, să poată spune drept: *Nolo te declamatorem esse, sed mysteriorum peritum et sacramentorum Dei tui eruditissimum.* zice fer. Ieronim.

Cunoștința adevărului este dar nu numai recomandată, ci impusă păstorului de suflete. Căci dacă abea la mirean se poate suferi neștiința, cum s'ar putea ea răbdăla acei cari au conducerea? Intreaga sf. Scriptură mărturisește acest adevăr și totdeauna s'a cerut dela păstori știință spre a putea răspunde chemării. Numai că păstorul de suflete trebuie a se adresă, în primul loc, la izvorul adevărat, la Sf. Scriptură, căci numai așa va fi ferit a cădea în erori. Și este o greșală neiertată ca păstorul să vorbească în public ca un simplu mirean, reproducând teoriile științei profane în nici o legătură cu Cartea cărților: Sf. Scriptură. De aceea Sf. Amvrosiu zice: *De ce nu cercezeți pe Hristos, de ce nu vorbești cu Hristos, de ce nu auzi pe Hristos? Cu el vorbim când ne rugăm, pe el îl auzim când cetim dumnezeieștile cuvinte. Iar sf. Ieronim: Cum poate a se edifică școlarul, când vede că întrece pe profesor? Căci se aduc bisericii lui Hristos răni pro-*

funde dacă, mirenii sunt mai buni de cât clericii. Și este o rușine ca să nu priceapă clericii vieța spirituală și să se facă doctori ai inimii omului. Sf. Ioan Hrisostom zice: *preotul trebuie a avea în comoara inimii fiecare știință.* În general se recomandă de toți părinții și scriitorii bisericești ca păstorul să învețe atât, până ajuge învățat, dar să țină învățătura cea sănătoasă. Căci dacă păstorii nu sunt cunoscători în legea Domnului, atunci cad pradă diavolului, știința se dobândește prin învățături necontenite. De aceea auzim cele ce se spune de sf. Ieronim că pe când era tânăr, căută cu o dorință nemărginită să învețe. *Și când perii albi începură a se arăta pe capul meu, zice el, și trebuia să fiu mai mult învățător decât școlar, plecai la Alexandria ca să ascult pe Didim.* Atunci oamenii crezură că aș fi încetat de a învăța. Mă întorsei la Ierusalim și Betleem. Dar cu câtă osteneală și cu ce preț ascultai în orele de noapte pe Baranina!

Ca păstor, ca părinte, judecător și sfătuitor al păstorilor, preotul are necesitate de cunoștințe întinse. Acestea să le dobândească păstorul pentru a le folosi, nu a se lăuda cu ele. Să-și amintească totdeauna celece sf. Apostol Pavel spune la I Corinteni: *Iar dacă se pare cuiva că știe ceva, încă nimic n'a cunoscut precum se cade a cunoaște cum și de cuvintele fericitului Augustin că acel care învață pentru a se lăuda cu știința nu numai că n'a duce nici un folos, dar chiar lui îi este spre pierzanie. Căci: cuvânt și știință și credință fără fapte n'au nici un efect; numai știința unită cu fapta arată virtutea și fapta încununează știința. Știința adevărată folosește mulțimei, ea nu se mândrește, nu stă împotriva Domnului. Această știință care ridică pe om și-i arată puterile sale, dar în același timp îl pune în măsură a vedea cât este de mic față cu Universul și-l conduce la isvorul adevărului, la Sf. Scriptură, aceasta este știința pe care o recomandă și o folosește păstorul de suflete. Și cu aceasta înarmat, oricând poate dovedi temeinicia adevărilor ce propune și să răstoarne arguția și veninoasele atacuri ale inamicilor credinței. Demnitatea omului se arată nu în ridicarea sa mai mult decât este, nici în negarea adevărilor de care el nu-și poate da socoteală. Suntem demni și merităm respectul personalității noastre, dacă dăm socoteală de ceea ce suntem și știm a prețului și puterile noastre și ajutorul dat de Dumnezeu. Așa se explică cum atât în vechime ca și azi o sumă de învățați ieșiți nu numai din rândurile clericilor ci și dintre laici cu cât au aprofundat mai mult știința cu atât s'au apropiat mai mult de Dumnezeu.*

* * *

Deci nu numai Sf. Scriptură va fi obiectul continuei preocupări a preotului, ci și știința profană, din care va scoate adevărul și-l va propune așa cum este și va ști în același timp să răspundă la toate învinuirile ce s'ar aduce credinței ca să poată zice despre el: *Nihil humani a me alienum puto.*

Toată știința păstorul trebuie s'o pună în folosul păstorilor, cari au necesități destule și care așteaptă dela el sprijin și întărire. Grija păstorului de suflete să nu părăsească sub nici un motiv pe creștin de înțelepciunea și ajutorul ce trebuie a i-se da cu cea mai mare grabă, căci cum zice Sf. Ioan Hrisostom, *grija de frați este tema vieții noastre.* Această grijă să-l facă pe preot de a întrebuiința cel mai mare zel pentru mântuirea sufletelor, ca să lucreze cu timp și fără timp. În această privință ce frumos recomandă fer. Augustin când zice: *Vezi poate un frate mergând la*

teatru, reține-l, avizează-l, dosădește-l, pe el în chip mântuitor; sau vezi pe altul că se grăbește, spre a se îmbăta, oprește-l cum poți, întorcă-l cum poți, înfricoșază-l cum poți, dă-i cele mai bune sfaturi, după cum poți — Dar poate că tu ești tare, rece, privești numai la tine, te mulțumești cu tine și zici în inima ta: Ce mă privesc păcatele altora? Imi este de ajuns sufletul meu. Nu îți vine în minte acel servitor, care a îngropat talantul său și nu void pe acesta să-l înmulțească? N'a fost ocupat de aceasta, ci l-a ascuns și n'a dobândit procente? Ascultați dar, frații mei, că nu trebuie să aveți odihnă. Voiu poate a vă da sfat? Acela care este și în voi poate a vi-l da și acesta este care îl dă, chiar dacă vi l-ar da prin mine.

Activitatea plină de zel a Mântuitorului pentru lume a fost, este și trebuie să fie îndrumarea cea mai bună pentru păstor: Eu mă silesc pentru Ierusalim cu mare silință, zice Domnul la proorocul Zaharia, căci dacă Dumnezeu este mare și zelul său este mare. Prin râvnă s'a mântuit Ierusalimul, prin râvnă s'a adunat biserica, prin râvnă s'a câștigat credința, prin râvnă s'a asigurat castitatea, zice sf. Ambrosie. Și nu poate păstorul să încetinească zelul în păstorirea sufletelor, pentru că lui, care cunoaște sf. Scriptură, îi va sună mereu în urechi cuvintele Apostolului Pavel: *Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos care s'a sculat din morți, din sămânța lui David, după evanghelia mea; întru care pătimesc până la lanțuri, ca un făcător de rele; ci cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă.* Pentru aceasta toate le rabd pentru cei aleși, ca și aceia să dobândească mântuirea. Iar din Sf. Scriptură la care se referă sf. Ioan Hrisostom știe că Domnul cere dela Petru râvnă pentru suflete ca probă a iubirii. Că după ce l-a întrebat pe Petru: *Petre, mă iubești mai mult ca aceștia toți, nu îi zise: Petre, dacă mă iubești, postește, dormi pe pământ tare, veghiază fără încetare, vino în ajutorul celor împiațați, arată-te ca tată al orfanilor, ca prieten al văduvelor, că trecând peste toate acestea: păzește oile mele! Și apoi: Căci eu nu pot crede unul să ajungă mântuirea, fără să fi făcut nimic pentru mântuirea aproapelui. Nu îi va veni nimic în ajutor unui astfel de nenorocit, că nu și-a pierdut talantul, dacă nu poate arăta că l-a îndoit și înmulțit. Un păstor bun, după cum îl voiește Mântuitorul, poate fi comparat cu mulți martiri, martirul moare odată pentru el însuși, acela însă de mii de ori pentru turmă, dacă este însuflețit de spiritul lui Hristos. De aceea trebuie a vă ajuta cu rugăciunea, cu ascultarea din dragoste, cu zel și dragoste în ostenelele noastre, ca noi să fim mândria voastră și voi a noastră. Aceasta se întâmplă însă numai cu păstorii aleși, nu cu mine și cu cei asemenea mie.*

Râvna pentru cele pastorale iese din dragoste și ajută în mod neprețuit păstorului, care vede zi cu zi cum turma se pesvoltă și cum în ea domnește din ce în ce mai mult legea creștină. Căci cine este pătruns de focul dragostei preotești, acela nu se gândește la onoruri și preferințe omenești, ci tot gândul său este de a-și face datoria cât mai bine spre a ajuta fraților și a-și găsi răsplătirea slugei bune și credincioase.

Zelul și activitatea bunului păstor se conduce de idealul creștin și fac ca lumea să se folosească. Bunul păstor caută prin înțelepciunea sa pe Dumnezeuul păcii. Nici odată nu va ieși din gura păstorului bun cuvinte care ar întărâtă pe oameni sau i-ar împărți între ei, căci el știe că Dumnezeu este pace și pace a adus pe pământ. El știe că dragostea îndeplinește toate, că prin ea poate face lucruri mari. Păstorul de

suflete nu va încerca nici odată să fie temut de păstoriți, ci iubit, căci din frică iese ura și neîncrederea.

Cunosător al legii dumnezeiești, următor cuvântului dat la hirotonie, păstorul de suflet va ști cum să se poarte cu fiecare din păstoriții săi și să dea fiecăruia posibilitatea de a merge pe calea mântuirii. Nu va putea însă aplica nimic din cele ce a învățat, când va merge să-și îndeplinească misiunea, până ce nu va cunoaște încă dela început pe creștinii încredințați păstoriei sale. De aceea o regulă de căpetenie ce trebuie recomandată atenției deosebite a păstorilor, este de a nu începe nici o lucrare până ce mai întâi nu va cunoaște pe creștini, până când nu-și va da socoteală exactă de situațiunea lor. După cum medicul nu poate prescrie rețeta până ce nu vede pacientul și-l examinează; tot asemenea păstorul sufletesc nu va putea aplica rețetele sale decât în măsura cunoașterii stării sufletesti a acelorora cărora este trimes ca medic al sufletelor.

Dar despre acestea ca și despre lucrarea în special a păstorului de suflete, voiu arăta cele convenite altă dată.

„Biserica Ortodoxă Română“.

CRONICA.

Necrolog Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților că prea iubita noastră soție, mamă și soră *Aurora Colceriu n. Mladin* după scurte suferințe în anul al 22-lea al căsătoriei sale, sâmbătă în 19 ianuarie (1 februarie) 1913 la orele 8 seara și-a dat nobilul ei suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctei se vor depune spre veșnică odihnă luni, în 21 ianuarie (3 februarie) 1913 la orele 12 din zi în cimitirul gr.-ort. român din Curtici. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. Curtici, la 19 ianuarie (1 februarie) 1913. Zaharie Colceriu ca soț și Zacharie și Viorica ca fiu și fiică, Glogor Mladin ca frate. Luni i-a fost înmormântarea. Toată comuna a fost de față plângând mic și mare de jalea iubitului lor preot Zaharie Colceriu. În mormântarea a oficiat-o 10 preoți din tract, părintele Traian Vătan a implinit trista funcțiune a cuvântării funebreale, prin care a înălțat sufletele la tainele vieții în mijlocul stării pământești neconsolate. Implorăm mângăere de sus adânc întristatului nostru confrate.

Cronica bibliografică.

A apărut revista pentru literatură, artă și știință „*Luceafărul*“ Nr. 2, 1913 cu următorul cuprins bogat și variat: Oct. C. Tâslăuanu: Români și Unguri. Maria Cunțan: Triole (poezie). Venianim Negru: Un ban nou. I. N. Pârvulescu: Nopti de toamnă (poezie). I. Agârbiceanu: Arhanghelii (roman). Ecaterina Pitiș: Cântec (poezie). Cronici. Ilustrațiuni.

Concurse.

În temeiul dispozițiunii Ven. Consistor eparhial gr.-ort. rom. din Arad de dtdo 30 oct. 1912 Nr. 6692/1912 pentru îndeplinirea parohiei de **clasa I.** din **Beregsău** devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.
2. Un intravilan de 800□ și un intravilan de 1200□.
3. Stola și birul legal.
4. Eventuala întregire a dotației preoțești și din vistieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va supo ta și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletesti ale credincioșilor din parohia sa, va catehiza la ambele școli confesionale fără altă remunerațiune dela comuna bis, iar la serviciul divin se va părănda săptămânal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți să recere cvalificațiune de clasa I. (primă)

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a să trimitte în termenul legal P O. Oficiu protopresbiteral gr.-ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vreo duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-ort. rom. din Beregsău ținută la 2|15 ianuarie 19 3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr.-ort. rom. din **Zărand** devenit vacant prin strămutare, se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1000 cor. plătit înainte, în rate cuartale și cvincvenalul prescrist în lege.
2. Cvarțir în natură și grădină în cvantitate prescristă de lege.
3. Scripturistica 20 cor.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Venitele cantorale uzitate (dela înmormântări unde va fi poștit 1 cor. cu hora mortului 2 cor. iar cu liturgie 3 cor)

Acei recurenți, cari vor produce atestat despre desteritatea de a instrua și conduce corul vor fi preferiți.

Dela cel ales să pretinde, să instrueze elevii de repetiție și să provadă strana și cantoratul cu elevii săi în sfta biserică.

Recursele ajustate conform legii, se vor înainta cu termenul fixat la oficial protopopesc gr.-ort. rom. din Boroșineu (Borosjenő) adresate comitetului parohial concernent, iar recurenții vor avea a se prezentă în careva duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Zărand din ședința comitetului parohial ținută la 6|19 decemvrie 1912.

Ioan Varga,
preș. com. par.

George Ruffu,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Ioan Georgea*, ppresbiter inșp. școl.

—□—

1—3

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consistor cu datul 10/23 ianuarie 1913 Nr 158/913 se repețește escrierea concursului pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din **Bruznic** (Marosborosznok) protopresbi-

teratul Lipovei, devenită vacantă prin abdicarea preotului Iuliu P. Olariu, cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Beneficiul încopeiat cu parohia este:

1. Una sesiune parohială în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală, cu dreptul de pășunat.

2. Un intravilan; cu grădină estrdvilană în pășunea comunei.

3. Birul legal

4. Stolele legale.

5. Intregirea dela stat, conform stabilirii.

De locuință se va îngriji însuș preotul ales, carele va suportă toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile în parohie și va catehiză la școala confesională din loc, fără alta remunerațiune specială.

Dela reflectanți se pretinde ecalificațiunea recerută pentru clasa a II-a, în lipsa acestora însă se admit și recurenți cu ecalificația de clasa a III-a.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Bruznic sunt a se trimite la P. On. oficiu protopopesc din Lipova (Lippa).

Concurenții vor avea să se prezinte pe lângă stricta observare a §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, în sf. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în Bruznic la 4/17 iulie 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractul: *Fabriciu Manuilă.*

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantora-dela școala gr.-or. rom. elem. din **Sârbi** (Szerb) protol presbiteratul Hălmaului devenit vacant prin abdicarea învățătorului Maxim Popovici, să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa cult. 424 cor.

2. Venitele cantorale (stoale) socotit în 60 cor.

3. 2^{1/2} jugher pământ, acărui venit anul face 80 cor.

4. Lemne focali, din care este a să încălzi și școala 96 cor.

5. Ajutorul de stat la salar fund. votat cu Nr. 141.525/910 Minist. al cultelor și instr. publică 340 cor.

6. Cvinevenalele I și II pe 1/2 dela comună.

7. Cvinevenalul III și celelalte event. dela stat.

8. Spese de conferințe 15 cor.

9. Scripturistică 5 cor.

10. Locuință în natură.

Se obsearvă că dările publice după pământul învățătoresc are să-le solvească învățătorul.

Învățătorul e îndatorat să provadă strana dreaptă în biserică, să catehizeze elevii și să țină școala de repetiție fără altă remunerație.

Recurenții sunt poștiți să-și susțearnă recursele ajustate conform Regulam. și cu atestate de servit și adresate comitetului paroh concernent să le trimită la oficiul protopresb. în Halmaj (Nagyhalmagy); să recere totodată să se prezenteze în vre-o dămîneacă ori sâr-bătoare în biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscut poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, ppresb. insp. școl.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan tomporal sistemizat prin rezoluțiunea Veneratului Consistor de sub Nr. 1467/912 pe lângă parohul Aurel Cărăbaș din **Veresmort** (Szádvrösmort) protopresbiteratul Lipovei, prin aceasta se escrie concurs cu termen de recurgere **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt:

1. Una sesiune de pământ și competența de pășune în estenziunea după foaia catastrală.

2. Birul legal și

3. Stolele legale, — din care capelanului com-pete jumătate, pe lângă

4. Eventuala întregire dela stat din cvota pentru capelani.

Alesul capelan are se supoarte toate dările publice după întreg venitul beneficiat și să se îngrijască de locuință din al său.

Parohia e de **clasa III-a** deci reflectanții au se dovedească că posed asemenea ecalificațiune, iar recursele ajustate cu documentele recerute adresate comitetului parohial din Veresmort le vor susțerne P. On. Oficiu protopopesc gr.-or. rom din Lipova (Lippa), îndatorati fiind a se prezentă pe lângă stricta observare a paragrafului 33 din Regulamentul pentru parohii, în sf. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. din Veresmort ținută la 17/30 decemvrie 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protopresbiter.

—□—

2—3

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor cu datul 15/28 noemvrie 1912 Nr. 6996/912 se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de **clasa III-a** din **Pojoga** (Pozsga) protopresbiteratul Lipovei devenită vacantă prin trecerea în statul de deficiență a preotului Iosif Olariu, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Beneficiul încopeiat cu parohia este:

1. Una sesiune parohială necompletă constătore circa 18 jughere și un intravilan parohial.

2. Birul legal.

3. Stolele legale.

4. Intregire dela stat conform stabilirii.

5. De locuință se va îngriji însuși preotul ales carele va suportă toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile în parohia și va catehiză la școala confesională din loc fără altă remunerațiune specială.

Dela recurenți se pretinde ecalificațiune recerută pentru clasa III-a.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate Comitetului parohial din Pojoga, sunt a se trimite P. On. Oficiu protopresbiterat din Lipova.

Concurenții vor avea să se prezinte pe lângă stricta observare a §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în sf. biserică din loc spre a-și arată desteritatea și omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. ținută în Pojoga la 19 decemvrie 1912. (1 ian. 1913).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, ppresbiter.

—□—

2—3

Pe baza concluzului Venerabilului Consistor diecezan de sub Nr. 1964/1912, susținut și de Preaveneratul Consistor metropolitan prin concluzul Nr. 446 M. 1912, pentru îndeplinirea parohiei a doaua din **Timișoara Franciscin** (Mehala) se escrie în consonanță cu dispoziția Ven. Consistor eparhial de sub Nr. 7738/912 concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Trei pătrări ($\frac{3}{4}$) din sesiunea parohială, pământ arător și fâneațe într'un complex de 24 jughere și 1457 st. □ catastrale, ce se aliază în partea de hotar „Seliște“ în jurul magazinului de praf de pușcă și pe lângă sesiunea parohială a comunei bisericesti sârbe.

2. Venitul de bir și stole legale dela parohienii aparținători acestei parohii, și adevăți cari locuiesc în partea dreaptă a drumului de țară, ce duce dela Timișoara cetate spre Szakálháza.

3. Intregirea dotației corespunzătoare din vistieria statului pe baza Art. de lege XIV. din 1898 și Art. de lege XIII. din 1909 nu este asigurată, dar nici comuna bis. nu se deobligă a presta din propriile sale resurse în înțelesul legii în vigoare diferența întregei dotații preoțești față de alegândul.

Parohia fiind de clasa I. (primă) dela reflectanții se cere cvalificația normată prin concluzul Veneratului Sinod eparhial de sub Nr. 84 II/1 1910.

Alesul va avea să se îngrijască însuși de cvartir pentru sine, va avea să supoarte toate contribuțiunile publice după dotația sa, va avea să provadă catehizarea la școala confesională și de stat fără altă remunerațiune dela comuna bisericescă; va avea să îngrijască de trebuințele sufletești a credincioșilor aparținători parohiei sale, iar la serviciul divin în S-ta biserică se va perondă săptămânal cu preotul a celeilalte parohii.

Recursele ajustate c. documentele prescrise și adresate comitetului parohial din Timișoara Franciscin [(Mehala) Temesvár Ferencváros] se vor înaintă în termenul legal la oficiul protopresbiteral din Timișoara (Temesvár Gyárváros) având recurenții a se prezentă cu observarea §-lui 33 a Regulamentului pentru parohii în S-ta biserică din Timișoara Franciscin spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința com. par. gr. ort. rom. din Timișoara Franciscin ținută la 18 noemvrie (1 dec.) 1912.

Ioan Plavoșin George Gruin
paroh, preș. com. par. notar.
În conțelegere cu: Ioan Oprea adm. protopresbiteral.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. ort. rom. din **Bucovăț** (Bükkfalva) protopresbiteratul Timișorii se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente: 1., Salar fundamental 1000 cor. și cuincuenalele prescrise de lege; 2., cortel în edificiul școlai constătător din 2 odăi podite, cuină și cămară apoi grajd cu un despărțământ; 3., grădină școlară; 4., pentru conferințele învăț. întru cât va lua parte 12 cor.; 5., pentru scripturistică 5 cor.; 6., dela înmormântări unde va fi poftit 1 coroană.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngrijl comuna bisericescă. Curățirea locuinței va cădeă în sarcina alesului.

Alesul va fi obligat să provadă și strana în sfta biserică, să conducă regulat elevii la slujba dzeiască

instruind atât pe cei dela școala de toate zilele cât și tinerimea în cântările și răspunsurile liturgice. Totodată să îndatorează a instrua și elevii școlai de repetiție.

Dela recurenți să recer cel puțin 2 clase gimn. reale ori civile. Aceia cari vor avea pregătire mai bună și cari vor dovedi că sunt capabili de a înființa și conduce cor vocal vor fi preferiți.

Pentru conducerea corului se asigură remunerațiune corăspunzătoare.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă recursele ajustate cu documentele prescrise în „Regmtul pentru org. inv.“ și adresate comitetului parohial din Bucovăț, la oficiul protopresbiteral gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár Gyárváros), totodată să recere să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cântări și tipic — dar nici de cum în ziua alegerii.

Dat din ședința comitetului parohial ținută Bucovăț la 8/21 dec. 1912.

Constantin Micu Ioan Surdu
preot, president. notar.

În conțelegere cu: Ioan Oprea adm. ppresb.
—□— 3—3

În urma ordinului Ven. Consistor diecezan de sub nrul 5792/1912 pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Trăoaș** (Torjás) prin aceasta public din oficiu concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 500 cor. 2. Venitul pământului inv. 100 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 5. Pentru conferințe 20 cor. 5. Cvartir liber și grădină.

Cei ce doresc să ocupe acest post se avizează, ca recoursele lor instruite conform regulamentului să le trimită la oficiul protopopesc din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică din Trăoaș spre a se arată poporului.

Mariaradna la 9/22 ian. 1913.

Procopiu Givulescu protopresbiter.
—□— 3—3

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Întreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă rezponzabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului contelui Schönborn Bucheim Frigyes. Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenai și Luhi Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz“ în sticle de 1 litru, care o transpoartă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla à 20 fil. Revanzătorii capătă rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ♦ PALATUL MINORITILOR.